

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Філологічний факультет
Кафедра української літератури

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Український фольклор у контексті української культури»
обов'язкова
(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма «Українська мова та література»

Спеціальність 014 Середня освіта

Галузь знань 01 Освіта

Рівень вищої освіти перший бакалаврський

Філологічний факультет

Мова навчання українська

Розробник: Костик Василь Васильович, кандидат філологічних наук, доцент

Профайл викладача (-ів)

<http://philology.chnu.edu.ua/?personnal=%d0%ba%d0%be%d1%81%d1%82%d0%b8%d0%ba-%d0%b2%d0%b0%d1%81%d0%b8%d0%bb%d1%8c-%d0%b2%d0%b0%d1%81%d0%b8%d0%bb%d1%8c%d0%be%d0%b2%d0%b8%d1%87#more-1033>

Контактний тел.

E-mail: kostyk_vv@ukr.net

Сторінка курсу в Moodle Дайте посилання на дисципліну в системі Moodle

Консультації Онлайн-консультації: П'ятниця 11.30 – 13.00

Очні консультації: за попередньою домовленістю.
(Вівторок з 13.00 до 14.20).

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Курс «Український фольклор у контексті української культури», яким розпочинається вивчення історії української літератури, посідає важливе місце в системі навчання на філологічних факультетах університетів і є ваговою складовою професійної підготовки майбутніх учителів української мови та літератури. Це базова дисципліна, в результаті вивчення якої студенти мають поглибити знання з усної народної творчості; ознайомитися з сучасною науковою інтерпретацією фольклорних фактів і явищ; сформувати цілісне розуміння жанрової системи українського фольклору; ознайомитися з провідними фольклористичними тенденціями XIX-XX ст. та сучасним станом розвитку фольклору та фольклористики; сформувати розуміння фольклорного твору як естетичного явища у нерозривній єдності форми і змісту.

2. Мета навчальної дисципліни: Формування у студентів систематизованих знань жанрової системи українського фольклору, ширше – навчитися виявляти й визначати фольклорні теми, сюжети та образи, які зустрічаються в художніх текстах при вивченні української літератури у ЗНЗ.

Опановуючи предмет, майбутній фахівець повинен бути надзвичайно уважним до рідного слова, навчитися по крупинці збирати народні перлини, які «лежать на поверхні» та оберігати їх. У ході такої підготовки виробляються перші навички та методи записування цілих фольклорних текстів, адже на практичних заняттях з усної словесності студент не тільки розглядає тексти, записані відомими фольклористами, але й вчиться фіксувати їх самостійно і готується до фольклорної практики.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Український фольклор у контексті української культури» є теоретичні основи науки про усну народну творчість українського народу, її специфічні особливості.

3. Пререквізити.

Міждисциплінарні зв'язки: літературознавство, історія, філософія, психологія, соціологія, етика, естетика, мовознавство, географія.

4. Результати навчання

Базові компетентності:

- здатність до пошуку, відбору, аналізу та обробки інформації з різних джерел;
- схильність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу інформації, постановки мети та вибору шляхів її досягнення, застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях;
- освоєння навичок використання інформаційних та медіатехнологій;
- володіння культурою усного та писемного мовлення.

Предметні компетентності:

- уміння сприйняти, осмислити, оцінити фольклорні твори, їх жанрову специфіку, ритуально-міфологічну основу та обрядові функції;

- здатність досягнути провідні тенденції генезису, чинники й передумови розвитку фольклорного процесу;
- орієнтуватися в жанровій системі фольклору, визначати специфічні ознаки поетики усних народних зразків;
- аналізувати фольклорні тексти, послуговуючись фольклористичним науковим термінологічним апаратом;
- володіти методологією і методами наукового дослідження, виконувати завдання проблемно-пошукового, дослідницького, творчого характеру.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- чітку періодизацію розвитку фольклору;
- специфічні особливості фольклорних творів, їх місце в жанровій системі, функціонування та побутування;
- внутрішню структуру фольклорних жанрів, закони їх будови, поетику;
- сучасні основні тенденції фольклористики як науки, стан її розвитку;

вміти:

- аналізувати фольклорні твори в єдності змісту і форми;
- визначати жанрову приналежність та особливості поетики фольклорних творів;
- використовувати теоретичні знання під час фольклорної практики;
- застосовувати здобуті знання, практичні навички у шкільному курсі української літератури, під час проведення виховних заходів.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	Годин	Лекції	практичні	семінарські	Лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	1	4	120	30	30			52	8	іспит
Заочна	1	1	4	120	8	8			96	8	іспит

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма		Заочна форма	
	усього	у тому числі	усього	у тому числі

		л	С	Лаб	інд	с.р.		Л	с	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1 Історія та теорія, класифікація фольклору											
Тема 1. Історичний розвиток українського фольклору. Теорія фольклору: питання поетики.	10	2	2		2	4	10	1	1			8
Тема 2. Класифікація фольклору. Система фольклорних жанрів.	4	2	2				11	1			2	8
Тема 3. Обрядовий фольклор: календарно-обрядова та родинно-обрядова поезія.	12	2	4		2	4	12	1	1		2	8
Тема 4. Вивчення дитячого фольклору у ЗНЗ	8	2	2			4	9		1			8
Тема 5. Народна пареміографія.	8	2	2			4	9		1			8
Тема 6. Народна драма.	10	2	2		2	4	9	1				8
Разом за ЗМ1	52	12	14		6	20	60	4	4		4	48
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2 Народна проза. Народні думи. Пісенна творчість											
Тема 7. Вивчення народних казок у ЗНЗ.	14	2	2		2	8	8					8
Тема 8. Неказкова проза	14	4	2			8	12	1	1		2	8
Тема 9. Вивчення українських народних дум у ЗНЗ	8	4	4				10	1	1			8
Тема 10. Історичні пісні.	4	2	2				10	1	1			8
Тема 11. Вивчення ліричних пісень у середній школі.	14	2	2			10	8					8
Тема 12. Вивчення балад і коломийок у середній школі.	14	4	4			6	12	1	1		2	8
Разом за ЗМ 2	68	18	16		2	32	60	4	4		4	48
Усього годин	120	30	30		8	52	120	8	8		8	96

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми
1.	Написання рефератів про фольклористичну діяльність: Павла Чубинського Михайла Грушевського Олександра Потебні

	Івана Франка Лесі Українки Олексія Дея Степана Мишанича Наталії Шумади Григорія Дем'яна Василя Сокола Миколи Дмитренка Віктора Давидюка
2.	Українські прислів'я та приказки у наукових зацікавленнях Михайла Пазяка.
3.	Буковинська «Маланка» у народознавчих дослідженнях Олександра Курочкіна

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота) відповідь студента та ін.

Формами підсумкового контролю є комплексний іспит.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- аналітичні звіти;
- реферати;
- есе;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

	для 1-3, 5-6 курсів)	
За національною шкалою	Оцінка за шкалою ЕСТ8	
	Оцінка (бали)	Пояснення ці розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	ВІДМІННО
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	EX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	E (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Засоби оцінювання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна), семінари, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: аналіз художнього тексту.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

I) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Форми поточного та підсумкового контролю

Проводяться наступні види контролю: **поточний, модульний та підсумковий контроль.**

Поточний **контроль** здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Методи проведення поточного контролю під час навчальних занять і здійснюються шляхом усного опитування студентів, проведення контрольних робіт, виконання завдань, перевірки читальних щоденників.

Модульний **контроль** здійснюється шляхом проведення двох модулів

Підсумковий **контроль** проводиться з метою оцінювання результатів навчання шляхом проведення іспиту.

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)												Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль3					40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
4	4	4	5	5	5	5	6	6	6	5	5		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Для прикладу (курсний проєкт (робота))

Виклад та розуміння основних положень змісту роботи	Презентація змісту роботи	Захист роботи	Сумарна к-ть балів
до 40	до 20	до 40	100

7. Рекомендована література

7.1. Базова

1. Колесса Філарет. Українська усна словесність. Львів: НТШ, 1938.

2. Бойко В. Г., Грицай М. С., Дунаєвська Л.Ф. Українська народнопоетична творчість. К.: Вища школа, 1983.

3. Народна поетична творчість / За ред. М. Рильського. К.: Рад. школа, 1965.

4. Грушевський М. Історія української літератури : В 6 томах, 9 книгах. К.: Либідь, 1993.Т. 1.

5. Лановик М., Лановик З. Українська народна словесність. Львів: Літопис, 2000.

7.2. Допоміжна

Змістовий модуль 1

І.Бібліографія українського народознавства: У 3-х томах: Фольклористика / Зібр. і впоряд. М. Мороз. Львів: Інститут народознавства НАН України, 1999.

2. Гарасим Я. Культурно-історична школа в українській фольклористиці. Львів, 1999.

3. Франко І. Дві школи в фольклористиці // Франко І. Твори: У 50-ти томах. Т. 29. К.: Наукова думка, 1981. С.416-424.

4. Весілля: У 2-х кн. / Упоряд. О. Правдюк. К.: Наукова думка, 1970.

5. Весільні пісні : У 2-х кн. / Упоряд. М. Шубравська. К.: Наукова думка, 1988.

6. Дитячий фольклор / Упоряд. Г. Довженок. К.: Наукова думка, 1984.

7. Календарно-обрядові пісні / Упоряд. О. Чебанюк. К.: Дніпро, 1987.

Змістовий модуль 2

1.Загадки / Упоряд. І. Березовський. К.: Дніпро, 1987.

2. Прислів'я та приказки: Взаємини між людьми / Упоряд. М. Пазяк. К.: Наукова думка, 1991.

3. Прислів'я та приказки: Природа. Господарська діяльність людини / Упоряд. М. Пазяк. К.: Наукова думка, 1989.

4. Стешенко І. Історія української драми. К., 1908.

5. Героїко-фантастичні казки / Упоряд. І. Березовський. К.: Дніпро, 1984.

6. Казки про тварин / Упоряд. І. Березовський. К.: Наукова думка. 1976.

7. Казки про тварин / Упоряд. І. Березовський. К.: Дніпро, 1986.

8. Лицарі волі / Упоряд. П. Будівський. К.: Знання, 1992.

9. Народні оповідання / Упоряд. С. Мишанич. К.: Наукова думка. 1983.

10.Писана Керниця: Топонімічні легенди та перекази українців Карпат / Зібрав В. Сокіл. Львів: Інститут народознавства НАН України, 1994.

11. Героїчний епос українського народу: Хрестоматія / Упоряд. О. М. Таланчук, Ф. С. Кислого. К.: Либідь, 1993.

1. Думи та історичні пісні / Упоряд. О. Дей. К.: Наукова думка, 1961.

3. Коломийки / Упоряд. Н. Шумада. К.: Наукова думка, 1969.

14.Балади: Кохання та дошлюбні взаємини / Упоряд. О. Дей. К.: Наукова думка, 1987.

15.Балади: Родинно-побутові стосунки / Упоряд. А. Ясенчук. К.: Наукова думка, 1988.

16. Наймитські та заробітчанські пісні / Упоряд. С. Грица. К.: Наукова думка, 1975.

17.Рекрутські та солдатські пісні / Упоряд. А. Іоаніді. К.: Наукова думка, 1974.

18.Чумацькі пісні / Упоряд. О. Дей. К.: Наукова думка, 1976.

19. Українські народні пісні в записах Осипа та Федора Бодянських / Упоряд. А. Ясенчук. К.: Наукова думка, 1978.

8. Інформаційні ресурси

1. Українська література: електронна бібліотека: <http://www.ukrlit.com.ua>
2. Енциклопедія української літератури: <http://www.proza.cit/ua>
3. Українська бібліотека «Джерело»: <http://ukrlib.com>
4. EXLIBRIS - українська електронна бібліотека: <http://ukrlib.com>
5. Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка: <http://www.philology.Kiev.ua>
6. НДІ українознавства: <http://www.rius.kiev.ua>
7. Український лінгвістичний портал: <http://www1.ulif.org.ua/ulit7>